

KINNITATUD
direktori käskkirjaga
613-k, 30.08.2024

PRANGLI PÕHIKOOI ÕPPEKAVA

Sisukord

1	Üldsätted	2
1	Kooli väärtused, eripära ning õppe- ja kasvatusesmärgid	3
1.1	Kooli põhiväärtused.....	3
1.2	Kooli eripära	5
1.3	Õppe- ja kasvatusesmärgid	5
2	Üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine	6
2.1	Üdpädevused.....	6
2.2	Valdkonnapädevused	9
2.3	Valdkondadesisesed ja –ülesed lõimingvõimalused	10
3	Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted	10
3.1	Õppekava läbivad teemad.....	10
3.2	Läbivate teemade käsitlemise üldised põhimõtted	21
4	Õppekorraldus	22
4.1	Tunnijaotusplaan klassiti ja kooliastmeti	22
4.2	Valikainete õpetamine ja tunnijaotusplaan	23
5	Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	26
6	Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht	26
7	Loovtöö korraldamise põhimõtted III kooliastmes	27
8	Ülekoooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted	27
9	Karjääriõpe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine	28
10	Kooli õppekava välise õppimise arvestamine koolis õpetatava osana	29
11	Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus	31
12	Põhikooli lõpetamine	35
13	Õpilaste ja vanemate teavitamine	36
14	Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorraldus ja tugiteenused	36
15	Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	38
16	Õppekava uuendamise kord	39

PRANGLI PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA

ÜLDOSA

Prangli Põhikooli õppekava kehtestatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lg 2, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ § 24 lg 3 alusel.

1 Üldsätted

Prangli Põhikooli õppekava (edaspidi PPÕ) on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud põhikooli riikliku õppekava alusel ning annab ülevaate kooli väärtustest ja eripärast. Kooli õppekava koostades lähtutakse kooli arengukavast, pidades silmas kooli ja paikkonna eripära, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid vaimseid ja materiaalseid ressursse. Õppekava on väljundipõhine, st et rõhuasetus on õpilaste poolt õppimise kaudu õppeprotsessi lõpuks omandatavate õpitulemuste/pädevuste omandamisel ja nende hindamisel. Põhikooli õppekavas on üldosa ja ainekavad.

PPÕ koosneb üldosast, ainekavadest ja lisadest.

Üldosas esitatakse:

- kooli väärtused ja eripära, kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid;
- üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine;
- õppekorraldus - tunnijaotusplaan õppeaineti ja kooliastmeti, läbivate teemade ja lõimingu rakendamine, valikainete ja võõrkeelte valik;
- õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline;
- liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht;
- III kooliastme loovtöö temaatika valik, juhendamise, töö koostamise ja hindamise põhimõtted;
- õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;
- hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;

- karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine;
- õpilaste ja lapsevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
- õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
- kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Ainevaldkonniti koondatud ainekavad esitatakse kooliastmete kaupa klassiti (lisad 1 – 9).

1 Kooli väärtused, eripära ning õppe- ja kasvatuseesmärgid

1.1 Kooli põhiväärtused

Lähtuvalt Prangli Põhikooli põhiväärtustest loob kool eeldused heal tasemel püsivate põhiteadmiste omandamiseks riikliku õppekava ulatuses ja õpingute jätkamiseks.

Kooli kolm tähtsamat põhiväärtust on:

- **Kvaliteetne haridus ja toetav kaasaegne õpikeskkond**, kus iga osaline püüab läbi oma tugevuste õpetamis- ja õppimisprotsessi veel edukamaks muuta.
- **Aktiivne ja terve eluhoiak**. Kõik koolipere liikmed peavad oluliseks puhast elukeskkonda ja tervislikke eluviise ning tegutsevad teadlikult enda füüsilise ja vaimse tervise hoidmise nimel, et jätkuks energiat, teotahet ja positiivsust.
- **Kogukonna vaim, traditsioonid ja koostöö**. Väärtustatakse oma kodusaare kultuuri ja traditsioone. Austatakse ja arvestatakse koos tegutsemisel eri osapoolte seisukohti. Oluline on pooltevaheline mõistev suhtumine ja arusaam, et parimad tulemused saavutatakse koostöös.

Et liikuda visiooni suunas, peab kool tähtsaks ka järgmisi põhiväärtuseid:

- keskkonnasõbralik ja jätkusuutlik mõtteviis;
- partnerlussuhe kooli ja kodu vahel;
- hoolivus ja viisakus;
- ausus ja õiglus;
- õppimistahe ja töökus;
- lugupidamine oma pere, kooli, kodupaiga, isamaa ja emakeele vastu.

PRANGLI PÕHIKOOL

Kaasaegne õpikäsitus ja
individuaalne lähenemine

Tõhus meeskonnatöö ja
huvigruppide kaasamine

PÕHIVÄÄRTUSED

- kvaliteetne haridus ja toetav kaasaegne õpikeskkond;
- keskkonnasõbralik ja jätkusuutlik mõtteviis;
- aktiivne ja terve eluhoiak;
- kogukonna vaim, traditsioonid ja koostöö;
- partnerlussuhe kooli ja kodu vahel;
- hoolivus ja viisakus;
- ausus ja õiglus;
- õppimistahe ja töökus;
- lugupidamine oma pere, kooli, kodupaiga, isamaa ja emakeele vastu.

Visioon

Prangli Põhikool on individuaalset ja saare traditsioonilist elulaadi toetavat õpikeskkonda pakkuv haridusasutus, mis tagab igale õpilasele konkurentsivõimelise hariduse ja toimetuleku elus.

Missioon

Prangli Põhikooli missiooniks on aidata kaasa isikupärase, arengule motiveeritud, muutustele avatud, tolerantse inimese kujundamisele kvaliteetse hariduse, valikainete, huvitegevuse ja traditsioonide kaudu

JOONIS nr 1 Prangli Põhikooli põhiväärtused, visioon ja missioon.

Missioon

Prangli Põhikooli missiooniks on aidata kaasa isikupärase, arengule motiveeritud, muutustele avatud, tolerantse inimese kujundamisele kvaliteetse hariduse, valikainete, huvitegevuse ja traditsioonide kaudu.

Visioon

Prangli Põhikool on individuaalset ja saare traditsioonilist elulaadi toetavat õpikeskkonda pakkuv haridusasutus, mis tagab igale õpilasele konkurentsivõimelise hariduse ja toimetuleku elus.

1.2 Kooli eripära

Koolil on enam kui 150-aastane ajalugu, peame oluliseks traditsioonilise elulaadi jätkumist saarel. Tähistakse rahvakalendri tähtpäevi, kooli sünnipäeva ja korraldatakse traditsioonilisi üritusi (temaatilised viktoriinid, matkad, piknikud). Koolil on sümboolikana oma lipp ja logo, kus kollane tõusev päike sümboliseerib algatust ja algust ning sinine meri edu, tarkust ja püsivust. Aktustel on tavaks laulda Prangli hümnit. Koolis tegutsevad mitmed huviringid, tähtsamaid sündmusi kajastatakse ajalehes Viimsi Teataja. Osaletakse rahvusvahelises SCF4C projektis ja nutispordi võistlustel. Nutispordi õppe- ja võistluskeskkond on arendus Prangli Põhikoolist alguse saanud rahvusvahelisest internetipõhisest pranglimise peastarvutamise võistlusest. Traditsiooniks on saanud osalemine eesti saarte noorte pärimuspäevadel, et õpilased väärtustaksid oma pärimuskultuuri ning seeläbi hoiaks ja taaselustaks neile omast elulaadi, tavasid, kombeid, oskusi ning keelelist eripära.

1.3 Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Prangli Põhikool loob tingimused õpilase igakülgeks arenguks, eneseteostuseks ning kujundab koostöös lapsevanematega õiged väärtushoiakud ja -hinnangud, mis on eelduseks järgmises haridusastmes edasiõppimiseks. Prangli Põhikool järgib õpetamisel akadeemilist suunda, kasutab tänapäevaseid õpi- ja tehnoloogiavõimalusi. Õpetaja vastutab õpetamise, õpilane õppimise ja lapsevanem oma lapse igakülge toetamise eest. Kasvatuseesmärgid saavutatakse põhikoolis kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikusel koostöös. Kool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus. Koolis on loodud põhikooli õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste

oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

2 Üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine

Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Üld- ja valdkonnapädevuste kaudu taotletakse õpilasel riiklikes õppekavades kirjeldatud suutlikkuste kujunemist.

2.1 Üldpädevused

Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujundatakse põhikoolis kõigi õppeainete, koolivälise tegevuse ning koolitöötajate isikliku eeskuju kaudu. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

Koolis kujundatavad üldpädevused on järgmised:

- **kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid; oskus väärtustada oma kooli pikka ajalugu ja traditsioone;
- **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste

inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

- **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
- **õpipädevus** – planeerida õppimist ja oma aega ning seda plaani järgida; suutlikkus õppida individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; kasutada õpitud erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpitu ja päriseluga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;
- **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka põhikooli lõpus vähemalt kahes võõrkeeles, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; ohte ja nende vältimist; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
- **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgi, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada

tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske, rakendada finantskirjaoskust;

- **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvas ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus; suutlikkus ja tahe oma teadmisi tutvustada ka kaasõpilastele. IKT õpetus ja digipädevuste kujundamine toimub Prangli Põhikoolis, kõikides õppeainetes lõimituna õpetajate ühistööna.

Digipädevus kujundatakse järgmiste tegevuste kaudu:

- erinevate e-õppekeskkondade kasutamine;
- koolisestest võistluste korraldamine;
- erinevate rakenduste kasutamine õppetöös;
- infomaatika ainetund tunnijaotusplaanis;
- digitaalsete vahendite kasutamine;
- koolis on vabalt kasutatav Wifi võrk;
- õpilased osalevad erinevates projektides.

Kooli kogu tegevus on korraldatud üldpädevuste kontekstis, sh õpetuse kavandamine, mõtestamine, läbiviimine ja tagasisidestamine. Ka õppetunnivälises tegevuses on peidus õppimisvõimalused ning üldpädevused aitavad paigutada koolis tehtavad tegevused laiemasse konteksti. Kooli üritusi ei kavandata mitte üksikult ja iseenesest vaid üldpädevuste kujundamise osana. Kuna üldpädevuste omandamine on efektiivsem kontsentreeritult ja reflekteeritult ning koos võimalusega kinnistada ja harjutada, siis on Prangli Põhikoolis olulisel kohal traditsiooniliste ürituste korraldamine. Väljakujunenud traditsioonid annavad koolile omanäolisuse ja liidavad kollektiivi.

Üldpädevustest lähtuvalt on nii aineõpetus kui õppetunniväline tegevus sihipäraselt läbi mõeldud. Üldpädevused realiseeruvad kogu koolipere tegevuse kaudu ning õppekeskkonna kujundamise kaudu. Üldpädevused suunavad ka koolipere valmisolekut reageerida sihipäraselt erinevates olukordades nii õppetöö ajal kui ka õppekavaväliselt. Õpetajate käitumine on erinevates olukordades eeskujuks. Oluline on ühine arusaam sellest, kuidas reageerida rikkumistele, kuidas tunnustada ja toetada õpilaste positiivseid ideid ja omaalgatusi.

Üldpädevusi aitavad kujundada erinevad koolis toimuvad tegevused, kuna nad on teadlikult kavandatud ja mõtestatud. Üldpädevuste kujunemine toimub ka keskkondades, mida kool suunata või kujundada ei saa.

2.2 Valdkonnapädevused

Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevused on nimetatud ja nende saavutamist on kirjeldatud klassiti esitatud ainekavades. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväline tegevus. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele sõnalist tagasisidet.

Kooli õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:

- 1) keel ja kirjandus;
- 2) võõrkeeled;
- 3) matemaatika;
- 4) loodusained;
- 5) sotsiaalained;
- 6) kunstained;
- 7) tehnoloogia;
- 8) kehaline kasvatus.

Valikõppeained on informaatika, teised kultuurid ja koduloo uurimine.

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab põhikool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppeeesmärke ning määrates erinevate õppeainete probleeme ja mõistestikku.

2.3 Valdkondadesisesed ja –ülesed lõimivõimalused

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks ja ainetevahelise lõiminguga. Ainetevaheline lõiming saavutatakse kõigi aineõpetajate koostöös. Õppeainetevahelise sidususe saavutamiseks kirjeldatakse ainetevahelist lõimingu täpsemalt ainekavades.

3 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted

3.1 Õppekava läbivad teemad

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

1. Elukestev õpe ja karjääri kujundamine

Taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid

Õpilast suunatakse:

- 1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- 2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisioskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- 3) arendama oskust seada endale eesmärke ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;

- 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist.

2. Keskkond ja jätkusuutlik areng

Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Õpilast suunatakse:

- 1) aru saama loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
- 2) aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
- 3) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
- 4) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklikke keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;
- 5) võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes tugineb õpilase kogemustele, igapäevaelu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Õppe ja kasvatuse kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada.

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse keskkonnaalast otsustamisoskust. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub kohalike ning globaalsete keskkonna- ja inimarenguprobleemide käsitlemisele. Eesmärk on kujundada arusaama loodusest kui terviksüsteemist, looduskeskkonna haprusest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja -ressurssidest. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, rühmatööd, juhtumiuuringud, arutelud ning rollimängud. Õpitavad teadmised, oskused ja hoiakud loovad eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamiseks igapäevaelu probleemide lahendamisel.

3. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Õpilast suunatakse:

- 1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatust ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
- 2) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
- 3) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- 4) mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
- 5) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides;
- 6) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Selle viisid on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt talgutöö, ühisürituste korraldamine vms. Lähtudes paikkonna võimalustest, tutvustatakse õpilasele kodukandi ettevõtteid ja vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmi, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda.

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loomingulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub ühiskonna eri sektorite (avaliku, tulundus- ja mittetulundussektori) toimimisele ning nende seostele. Tähtsal kohal on riigi demokraatliku valitsemise korraldus ning üksikisiku või huvirühma osalemis- ja mõjutamisvõimalused kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel. Kodanikualgatuse ning vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning teda julgustatakse neis tegevustes osalema.

4. Kultuuriline identiteet

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuri-teadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana;
- 2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- 3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingusse, taunima diskrimineerimist;
- 4) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
- 5) teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
- 6) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on oluline pakkuda õpilasele võimalust osaleda oma kultuurikeskkonna tavades ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone. Õpilasel aidatakse jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombed on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatusega kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi, toetatakse uudishimu uue ja erineva

suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respektierima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks näiteks koolide ja rahvusvaheliste projektide kaudu.

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondadest, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises.

5. Teabekeskond ja meedia kasutus

Taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamaaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas.

Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
- 2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- 3) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
- 4) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi;
- 5) arendama kriitilise teabeanalüüsi oskust.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskmes õpilase igapäevane teabekeskond. Õpetaja abil ja kaaslaste toel harjutakse kirjeldama oma tegevust teabekeskonnas. Õpilane õpib mõistma temale

suunatud teadete suhtluseesmärgi ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisoskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile.

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitluse keskmises avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama uudises puuduvat teavet.

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselus, ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväarsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leitud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus ja kasvatus töös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta; iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud problemaatilisi olukordi (eraellu sekkumine, väärteabe edastamine, huvide kahjustamine, kallutatud teabe edastamine vms)

6. Tehnoloogia ja innovatsioon

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Õpilast suunatakse:

- 1) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;

- 2) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
- 3) aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
- 4) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamise seotud eetilistes küsimustes;
- 5) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi *IKT*) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- 6) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitatav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamismeetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes põhineb eelkõige kooli ja õppetöoga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppemeetodeid.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes kujundab IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate õppeainete õpetajatel lõimida oma ainetundidesse IKT rakendamisel põhinevaid meetodeid ja töövõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid IKT vahendeid ka kodutööde ja õuesõppe puhul.

7. Tervis ja ohutus

Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima

tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

a) Tervisekasvatus põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.

b) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

Õpilast suunatakse:

a) tervise valdkonnas:

- 1) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
- 2) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
- 3) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
- 4) leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid;
- 5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

b) ohutuse valdkonnas:

- 1) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
- 2) vältima ohuolukordadesse sattumist;
- 3) kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
- 4) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
- 5) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
- 6) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes pannakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab eakohased teadmised ja oskused seonduvalt füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Selles vanuses on tähtis, et õpilane mõistaks ohu olemust ja selle tekkepõhjusi oma igapäevases keskkonnas ning

omandaks oskused käituda ohutult ja turvaliselt. Õppemeetoditest on rõhk jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonratsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel.

Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisel II kooliastmes pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õppemeetoditest sobivad aktiivõppemeetodid, arutelu, rühmatöö, rollimängud ja demonratsioonid. Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele metoodikal põhinevad tunnivälised projektid.

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes pööratakse tähelepanu tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamisele ning tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamisele. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, diskussioon, juhtumianalüüsid, rühmatöö, uurimisprojektid ja rollimängud. Tähtsal kohal on ka õpilastega korraldatavad klassivälised ennetusprogrammid ning õpilaste maksimaalne kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustesse.

8. Väärtused ja kõlblus

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õpilast suunatakse:

- 1) tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja viisakusreegleid;
- 2) analüüsima süstemaatiliselt kõlbelisi norme ja väärtusi;
- 3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
- 4) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;

- 5) osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;
- 6) reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbeliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on rõhk iseenda tundmaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust. Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.

Läbiva teema käsitlemisega II kooliastmes teadvustatakse ja mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva käsitluse kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbeliste normide taustal. Õpilase mõttearendustesse tuleks suhtuda paindlikult, jättes õpilasele võimaluse säilitada oma arvamusi. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu tutvustatakse õpilasele positiivseid kõlbelisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes toob selgemalt esile väärtushinnangute ja kõlbeliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtme. Erinevate maailmavaadete ja religioonide tutvustamisega (ajaloos ning tänapäeval) toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Eri allikatest teabe kogumisega, erinevates õppeainetes käsitletu ning kogemuste põhjal juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja kõlbelisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti, pidades silmas eelarvamusteta, taktitundelist, avatud ja lugupidavat suhtumist erinevatesse arusaamadesse. Sobilik on teha uurimisprojekte, mis võimaldavad käsitleda küsimusi sügavamalt ja mitmekülgsemalt.

3.2 Läbivate teemade käsitlemise üldised põhimõtted

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineüleised ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada. Läbivad teemad realiseeruvad kogu kooli tegevuse kaudu. See tähendab, et neid rakendatakse:

- 1) õpikeskkondades, mida kooli tegevus puudutab: õpperuumid ja muud kooliruumid; lähim sotsiaalne ümbrus, virtuaalsed kooliga seotud keskkonnad (eKool, kooli koduleht);
- 2) õppe- ja kasvatusgevustes: aineõpetus, ainetevahelised projektid, klassijuhatajatöö, kooli üritused ja klassiväline töö, huviringide tegevus ning osalemine maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides
- 3) valikainete valikul: valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös: õpilased võivad läbivastteemast lähtudes teha valiku loovtööks, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineüleised ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekooolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

- 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Aineõppel põhinev läbivate teemade kasutamine arvestab ainekavades toodud seoseid läbivate teemade taotlustega ning õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vajadust läbivate teemade käsitlemisel. Läbivate teemade taotluste elluviimine toimub ka valikainete kaudu. Õppeainete ja ainevaldkondade panus läbiva teema käsitlemisse on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev.

Õpikeskkonna korraldamise kaudu luuakse võimalused läbivate teemadega tegelemiseks. Läbivate teemade taotluste elluviimiseks kasutatakse nii vaimset, sotsiaalset kui ka füüsilist õpikeskkonda. Klassi- ja koolivälisel tegevusel põhinev läbivate teemade käsitlemine toimub projekti- ning partnerlustegevuste kaudu, mille eesmärgid ja tulemused on seotud läbivate teemade taotlustega.

4 Õppekorraldus

4.1 Tunnijaotusplaan klassiti ja kooliastmeti

Ained	Klassid / kooliaste											
	1.	2.	3.	I	4.	5.	6.	II	7.	8.	9.	III
1) eesti keel	7	6	6	19	5	3	3	11	2	2	2	6
2) kirjandus						2	2	4	2	2	2	6
3) A-võõrkeel			3	3	3	3	3	9	3	3	3	9
4) B-võõrkeel				0			3	3	3	3	3	9
5) matemaatika	3	3	4	10	4	4	5	13	5	4	4	13
6) loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2			2

7) geograafia									1	2	2	5
8) bioloogia									1	2	2	5
9) keemia										2	2	4
10) füüsika										2	2	4
11) ajalugu						1	2	3	2	2	2	6
12) inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	1	1		2
13) ühiskonnaõpetus							1	1			2	2
14) muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
15) kunst					1	1	1	3	1	1	1	3
16) kunst ja tööõpetus	3	3	3	9								
16) käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus					1	2	2	5	2	2	1	5
18) kehaline kasvatus	2	3	3	8	3	3	2	8	2	2	2	6
Kohustuslik maht	18	19	23		21	23	29		28	31	31	
Vaba tunniressurss	2	4	2	8	4	5	1	10	2	1	1	4
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25		25	28	30		30	32	32	
Koolis koormus	20	23	25		25	28	30		30	32	32	

- Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel.
- A-võõrkeelena õpitakse inglise, B-võõrkeelena vene, saksa, soome või muud võõrkeelt. B-võõrkeele valib kool, arvestades kooli võimalusi ning õpilaste soove.
- Õppesisust lähtuvalt on kunst ja tööõpetus ühendatud 1. kooliastmes üheks õppeaineks, mis võimaldab õpetajal läbi viia töid ja projekte, mis hõlmavad nii joonistamist/maalimist kui meisterdamist.

4.2 Valikainete õpetamine ja tunnijaotusplaan

Vaba tunniressurssi kasutatakse koolis lisatundideks ja valikainete õppeks. Lisaks kohustuslikele õppeainete nädalatundidele on antud lisatunnid eesti keele, matemaatika ja võõrkeelte õpetamiseks. Prangli Põhikoolis on III kooliastmes õpilasel võimalik valida valikaineks Informaatika, teised kultuurid ja koduloo uurimine.

Valikaine	Klassid											
	1.	2.	3.	I	4.	5.	6.	II	7.	8.	9.	III
Vaba tunniressurss	2	4	2	8	4	5	1	10	2	1	1	4
Arvutiõpetus					1			1				
A-võõrkeel Inglise keel		3	1	4	1	1	1	3	1			1
B-võõrkeel						3		3				
Eesti keel	1		1	2	1			1				
Matemaatika	1	1		2	1	1		2				
Informaatika / Teised kultuurid / Koduloo uurimine									1	1	1	3
Valikained	Valikainete valimise põhimõtted											
A-võõrkeel inglise keel	2.klassis õpetatakse inglise keelt 3 tundi nädalas. Varajane keeleõpe tagab loomuliku suhtlemisoskuse inglise keeles ja toetab igati õpiharjumuste kujunemist. Tugev baasoskus I kooliastemes tagab edaspidise edukogemuse vanemates klassides. 3.klassis süvendatud inglise keele õpe kinnistab 2.klassis õpitut. Tänu sagedasele materjali kordamisele tunneb õpilane ennast võõrkeelt kasutades julgelt ja kindlalt, mis on eriti oluline suulise väljenduse puhul. Lisatundide arv (35 lisatundi aastas) 4.klassis aitab süvendatumalt arendada õpilastes eneseväljendusoskust ja lugemisoskust, anda õpilastele esimese projektitöö kogemuse. 5., 6., 7. ja 8. klassis on inglise keeles 35 lisatundi aastas, mis annab õpilastele võimaliku projektitöö kogemuse, arendab suhtlemisoskust (nii suulist kui kirjalikku) läbi projekitegevuse võimaldab õpilastel suhelda eakaaslastega teistest riikides.											
B-võõrkeel	5.klassis 3 tundi nädalas B-võõrkeelt on mõeldud huvi tekitamiseks uue keele ja kultuuri vastu. Oluline on leida valdkondi, kus laps saab kasutada ja näidata oma oskusi uues võõrkeeles.											

Eesti keel	1. klassis 1 lisatund nädalas (35 tundi aastas) võimaldab läbi mängude paremini kinnistada õpitud mõisteid ja seoseid. 3. ja 4. klassis on lisaks õppekavas 35 eesti keele tundi aastas, et tutvuda paikonna murdekeele eripäraga, samas kinnistada varem õpitut ning luua põhjalikumad baastadmised edaspidiseks.
Matemaatika	1. ja 2. klassis 1 lisatund nädalas (35 tundi aastas) võimaldab läbi mängude ja erinevate praktiliste tööde paremini kinnistada õpitud mõisteid ja seoseid. Samuti annab lisatund võimalusi aruteludeks, tekstülesannetes erinevate lahenduste leidmiseks ning loogika- ja nuputamisülesannete lahendamiseks. 4. ja 5. klassis on vajalik lisa 35 matemaatikatundi aastas, sest see aitab kinnistada varem õpitut ning luua seoseid uute teemadega.
Arvutiõpetus	4. klassis on arvutiõpetust 1 tund nädalas, et õpetada põhjalikumalt tundma kaasaegseid infotehnoloogia võimalusi ja lihtsamaid arvutiprogramme, et õpilane saaks rakendada omandatud teadmisi ja oskuseid erinevates ainetundides ja huvitegevuses.
Informaatika	Prangli Põhikoolis on õpilastel III kooliastmes võimalus valida ühe valikainena informaatika, et avardada õpilaste maailmapilti infotehnoloogia alaste pädevuste arendamise kaudu. Informaatika kui eraldi õppeaine põhieesmärgiks on tagada riiklikus õppekavas määratud infotehnoloogia-alaste pädevuste kujunemine.
Teised kultuurid	Prangli Põhikoolis on õpilastel III kooliastmes võimalus valida ühe valikainena teised kultuurid. Globaliseerivas maailmas on oluline kultuurilise mitmekülguse arendamine ning avatuse säilitamine erinevate kultuuride suhtes. Prangli Põhikoolis peetakse oluliseks paikkonna kultuuripärandi väärtustamist, kuid tutvustatakse valikaine raames ka teisi keeli ja teiste rahvaste kultuure.
Koduloo uurimine	Prangli Põhikoolis on õpilastel III kooliastmes võimalus valida ühe valikainena koduloo uurimine. Õppetegevus on suunatud Prangli saare ajaloo seotud teemadele ja tegevustele. Prangli saare ajaloo põhjalikumalt tutvumine aitab kaasa õpilaste väärtuspädevuse kujunemisele tähtsustades õpilast ümbritsevat keskkonda ja kultuuri. Koduloo uurimisega tegelemine loob võimaluse enam väärtustada ning toetada Prangli saare traditsioonide järjepidevust ja kogukonna eripära. Prangli Põhikool peab väga oluliseks paikkonna rahvuskultuuri järjepidevuse toetamist, kuna Prangli on Soome lahe ainus säilinud püüasustusega saar.

5 Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

Õpe on korraldatud viisil, kus kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel eristades tavapäraseid ainetunde. Õppetunnid toimuvad koolimaja ruumides või väljaspool kooli ekskursiooni, õppekäigu või praktilise tööna. Õppepäevade hulka kuulub igal aastal 1 kuni 2 spordipäeva ja kuni 4 ülekoolilist iseseisva õppimise päeva. Ainetunnisiselt rakendatakse vajadusel õues- ja muuseumiõpet. Õppekäigud toetavad õppekava ja tuginevad Prangli Põhikooli üldtööplaanile. Vastavalt kooli põhimäärusele on õppekeeleks eesti keel. Õpetaja valikul ja algatusel võib lõimida kõiki õppeaineid erinevate keeltega, kui see on õpitulemuste saavutamiseks vajalik, õppetunni tasandil kasutada õppekeelest erinevas keeles õppematerjale.

Õppetöö mitmekesistamisel lähtutakse projektide ja sündmuste kavandamisel kooli traditsioonidest, õppesuundadest ja läbivatest teemadest, olles samas avatud uuendustele. Osalemist projektides käsitletakse õppe-kasvatustöö osana. Kool toetab ja tunnustab iga õpilase osalemist olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel ja kooli esindamisega seotud tegevustes ja projektides. Ülekoolilised sündmused ja projektid on planeeritud kooli üldtööplaani, mis valmib õppeaasta algul.

6 Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht

Vastavalt Liiklusseadusele on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt; kellel on teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina. Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 20.10.2011.a. määrusega nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“. Liikluskasvatuse teemad tulenevad Põhikooli riikliku õppekava läbivast teemast „Tervis ja ohutus“, maanteeameti veebilehel esitatud soovitudest liikluskasvatuse osas ning liiklusseadusest.

Klassijuhatajate ja aineõpetajate töökavades määratletakse liikluskasvatuse detailiseeritud teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides. Liikluskasvatuse teemad on tuletatud „Põhikooli riikliku õppekava“ läbivast teemast „Tervis ja ohutus“ ning maanteeameti soovitudest liikluskasvatuse osas ning „Liiklusseadusest“.

7 Loovtöö korraldamise põhimõtted III kooliastmes

Põhikooli lõpetamise tingimuseks on, et õpilane on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv. Loovtööd tehakse kas iseseisvalt või kollektiivselt.

Loovtöö tähendab uurimust, projekti, kunstitööd või muud taolist. Uurimus eeldab materjali kogumist, analüüsimist/süsteematiseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist. Projekt eeldab projekti kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist. Kunstitöö eeldab idee loomist, teose valmistamist ning selle esitlemist näitusena.

Loovtööna ei piisa ainuüksi loodu esitamisest vaid sellele tuleb lisada kirjaliku tööna vajalikud selgitused, mis võimaldavad mõista, et loovtöö on läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv.

Loovtöö on koolis korraldatud vastavalt juhendile: „Loovtöö korraldamine Prangli Põhikoolis“. Tulemus vormistatakse viisil, mis võimaldab selle esitlemist loovtöö kaitsmiskomisjonile. Loovtöö sooritamine on põhikooli lõpetamise tingimuseks.

8 Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

Iga õppeaasta alguses kavandatakse ülekoolilised ja koolidevahelised projektid (üritused) kooli üldtööplaanis. Projekt on ühekordse, tähtajalise, piiratud ressurssidega ja kindlaks määratud tulemuse saavutamiseks tehtav töö

Projekt algab töömeeskonna loomise ja tegevuskava koostamisega ning lõpeb tulemuste analüüsi ning järelduste tegemisega. Võimalikud on ka individuaalprojektid, mille elluviimiseks meeskonda ei moodustata.

Kooli õppekava elluviimisel kasutatakse projekte pedagoogiliste ja majanduslike eesmärkide täitmiseks. Pedagoogiliste projektide eesmärgiks on arendada õpilaste ja õpetajate nii erialaseid kui üldkultuurilisi teadmisi, enesealgatust, meeskonnatööd, tegevuse planeerimist ja analüüsi ning juhtimisoskust. Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid peavad olema kooskõlas kooli õppekava õpitulemustega.

Koolis viiakse läbi järgmisi projektitüüpe:

- uurimistööd;
- õppelaagrid ja -ekskursioonid;
- projektõppepäevad;
- temaatilised näitused;
- konkursid;
- traditsioonilised ülekoolilised üritused;
- ühisprojektid teiste koolidega;
- üleriigilistes ja rahvusvahelistes projektides osalemine.

9 Karjääriõpe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine.

Karjäär on inimese elukestev haridus- ja tööalane areng kõigi tema elu rollide omavahelises kooskõlas. Karjääriõppe toel arendab inimene pädevusi, mis võimaldavad teha iseseisvaid ja teadlikke valikuid õppe- ja tööelu kavandamisel ning valmisoleku elukestvaks õppeks ja oma potentsiaalile sobivaima rakenduse leidmiseks igas eluetapis. Karjääri planeerimise ja elukestva õppega toetatakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes suudab kohaneda muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas.

Karjääriõpe toimub kolmel tasandil:

I tasand - klassijuhataja- ja inimeseõpetuse tunnid jt ainetunnid, ülekoolilised üritused;

II tasand - karjäärialane info vahendamine, õppekäigud (nt infolaadad, kutsekoolide ja ettevõtete külastused, jne);

III tasand - karjäärinõustamine klassijuhataja poolt, Eesti Töötukassa nõustajad.

Karjääri teemad on käsitletavad läbi kõikide kooliastmete inimeseõpetuse jt õppeainete tundides. Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste kättesaadavuse ning karjääriinfo vahendamine, so karjääriplaneerimiseks vajaliku haridust, tööturгу ja elukutseid puudutava info edastamine.

Läbi erinevate teemade suunatakse õpilast:

- 1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- 2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisioskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- 3) arendama oskust seada endale eesmärged ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

10 Kooli õppekava välise õppimise arvestamine koolis õpetatava osana

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lõike 4 ja „Põhikooli riikliku õppekava“ § 15 lõike 9 kohaselt võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi

Keskne põhimõte on, et lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest, mitte sellest, kelle juures ja kus õpilane õppis või tegevusi sooritas. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal pole piisav. Täiendavat materjali ei küsita selle kohta, kes õpetas või kus õppis. Täiendava materjali vajadus on seotud sellega, et paremini mõista, kas taotletavad õpitulemused on omandatud.

Väljundipõhises õppes ei ole keskne küsimus selles, kuidas ja kus mingi pädevus või õpitulemus omandati, vaid pigem selles, kas see pädevus või õpitulemus on olemas ja kuidas selle olemasolu on võimalik hinnata. On oluline, et mujal õpitu oleks sisuliselt sobiv õppekavaga, mille järgi õpilane koolis õpib.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse

omandamiseks ja annab andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappides: taotleja nõustamine, taotluse koostamine ja esitamine direktorile, taotluse hindamine, direktori otsus, (vajadusel) otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks moodustab direktor taotluse hindamise komisjoni, kuhu kaasatakse vähemalt kaks õpetajat, kes tunnevad terviklikult ja põhjalikult õppekava, kellel on kõrgelt arenenud empaatia- ja üldistusvõime, kes aktsepteerivad, et õppimine võib toimuda ka väljaspool kooli ja õppekava, kes tunnevad kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise erinevaid hindamise vahendeid ja nende kasutamise võimalusi ning kelle ülesanne on selgitada, kas kooli õppekavavälised õpingud või tegevused on võimaldanud nõutud õpitulemuste omandamist ning kas õpingute või tegevuste käigus omandatu on ajakohane.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel tagatakse kvaliteet selle kaudu, et uuritakse õpilase esitatud õpitulemuste omandatuse tõendamist võimaldavaid materjale ning nende vastavust nende õpitulemustega, mille arvestamist taotletakse. Tõendusmaterjaliks võib küsida õpitu kirjalikku refleksiooni või analüüsi, dokumenteeritud tõendusmaterjali ja vajadusel teha ka õpilasega vestlus. Hindamisel eristatakse otseseid ja kaudseid tõendeid. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise hindamine toetub vaid tõendusmaterjalidele. Hindamiskomisjonil on õigus nõuda täiendavaid tõendusmaterjale, kui esitatud tõendusmaterjalidest ei ole piisav õpitulemuste omandatuse tõendamiseks.

Õpilasel või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemal tuleb esitada taotlus etteantud taotlusvormil kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise taotlemiseks. Koos taotlusega esitatakse ka vastav tõendusmaterjal. Tõendusmaterjal võib olla vormistatud õpimapina.

11 Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

1. Hindamise alused

Koolis järgitakse õpilase hindamisel „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 29 sätestatud ning juhendatakse „Põhikooli riiklikust õppekavast“ § 19 - § 22 ning Prangli Põhikooli hindamisjuhendist.

Hindamise eesmärk Prangli Põhikoolis on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Hindamise, „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 29 lõikes 2 sätestatud hindedüsteemist erineva hindedüsteemi kasutamise, hindamisest teavitamise, täiendavale õppele jätmise, järgmise klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise üldised tingimused ja kord on sätestatud riiklikes õppekavades. „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 29 lõike 4 kohaselt on kooli õppekavas sätestatud täpsustatud tingimused ja kord. Hindamisest teavitamine on sätestatud kooli kodukorras.

2. Kujundav hindamine

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks,

mis toetavad õpilase arengut. Õpilase teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas (õppekavas) toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse numbriliste hinnetega ja/või sõnaliste kirjeldavate hinnangutega.

Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada ka aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

3. Kasutatav hindedüsteem ja hinnete teisendamise põhimõtted

Hinded kantakse õpilaspäevikusse ja/või elektroonilisse õppeinfosüsteemi. Kokkuvõtvad hinded ja hinnangud kantakse elektroonilisse infosüsteemi iga trimestri lõpus. Klassitunnistus väljastatakse paberkandjal õppeaasta lõpus.

1.klassis õpilastele koostatakse õppeaineti kokkuvõttev kirjalik hinnang õpitulemuste saavutamise kohta. Alates 2. klassist hinnatakse õpilase õpitulemusi numbriliselt viie palli süsteemis, kus hinne «5» on «väga hea», «4» – «hea», «3» – «rahuldav», «2» –«puudulik» ja «1» – «nõrk».

Hindamisel viiepallisüsteemis:

1) hindega „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

2) hindega „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;

3) hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad põhikooli õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;

4) hindega „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui põhikooli õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;

5) hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui põhikooli õpilase areng nende õpitulemuste osas pole toimunud või kui tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine.

Lisaks viiepallisüsteemile hinnatakse Prangli Põhikoolis õppetundides 1.-9.klassi õpilaste püüdlikkust, algatusvõimet, koostööoskust uue õppematerjali omandamisel kolmeastmesüsteemis, kus hinne «T» on «tubli», «A» – «arvestatud», «V» on «vähe» ehk «mittearvestatud». Õppeprotsessi hindamise eesmärgiks on õpilase õppima innustamine ja tema järjepidev arengu toetamine.

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti,

Arvestuslike kirjalike tööde hindamisel võetakse aluseks järgmine protsendiskaala:

- 90– 100% punktide arvust – hinne "5";
- 75– 89% punktide arvust – hinne "4";
- 50– 74% punktide arvust – hinne "3";
- 20– 49% punktide arvust – hinne "2";
- 0– 19 % punktide arvust – hinne "1".

Sõltuvalt ainek, õpilase individuaalsusest, töö mahust, ülesannete keerukusest, vigade arvust ja liigist, võib õpetaja rakendada hindamisel ± 5 protsendimäära.

Käitumist ja hoolsust hinnatakse kõikides klassides: eeskujulik, hea, rahuldav, mitterahuldav. Mitterahuldava käitumishinde otsustab õppenõukogu.

4. Kokkuvõttev hindamine

Kokkuvõttev hinne on Prangli Põhikoolis trimestri- või aastahinne. Aastahinne pannakse välja trimestrihinnete alusel. Õppeaineid, kus on üks ainetund nädalas hinnatakse üks kord õppeaasta jooksul.

Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestri hinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang. Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

Aastahinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmise klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õppenõukogu teeb oma otsuse „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 22 lõigetes 8 – 13 sätestatud tingimustel ja korras.

5. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

1) Kui suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või sell tulemust on hinnatud hindega «puudulik» või «nõrk» või on hinne jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või -sooritamiseks. Kokkuleppel aineõpetajaga võib lubada ka positiivse hinde ümbervastamist. Õpilane ei saa reeglina järele vastata tunnikontrolli.

2) Järelevastamine ja järeltööde tegemine toimub õpetaja ja õpilase vastastikusel kokkuleppel määratud ajal.

3) Järelevastamise tulemus kantakse eKooli kaldkriipsuga. Kokkuvõ hinde väljapanemisel arvestatakse viimast, parandatud hinnet.

4) Kui õpilane on kohustusliku töö ajal koolist puudunud, kantakse õppeülesanden või kontrolltöö hinnete lahtrisse märged „V”(mittearvestatud töö, mille järgi vastamine on kohustuslik). Õpilase järeltöö hinne märgitakse kui esmane hinne.

5) Kui õpilane ei ole määratud ajal kohustuslikku õppeülesannet täitnud või kontrolltööd sooritanud/järelevastanud, hinnatakse õppeülesande täitmist või kontrolltöö sooritamist enne koondhinde panekut hindega „1” (nõrk).

6) Kui hindamisel tuvastatakse õpilase poolt kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib töö tulemust hinnata hindegga «nõrk» („1”). Õpilane on kohustatud esitama uue töö, mis on hindeline.

6. Hinde vaidlustamine

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada kümne õppepäeva jooksul pärast hinde märkimisest eKooli esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega (kirjaliku töö hinde vaidlustamisel ka vastava töö).

Hinde pannud õpetaja on kohustatud selgitama hindamise põhimõtteid, korda ja hindekriteeriume ning põhjendama hinde õigsust ja nõuetele vastavust.

Üldjuhul teeb otsuse direktor ja teavitab taotluse esitajat kirjalikult viie õppepäeva jooksul vastava otsuse vastuvõtmise päevast arvates. Vajadusel vaatab vaidlusaluse küsimuse läbi kooli õppenõukogu, kes teeb otsuse ning teavitab sellest õpilast ja lapsevanemat kolme õppepäeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist.

12 Põhikooli lõpetamine

Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimaneaastahinne.

Üheksanda klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, väljaarvatud õppeainetes, mies õpilane jäetakse täiendavale õppele. Tähtaega ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused klassi lõpetamise ajaks.

Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel “Põhikooli riiklikus õppekavas” sätestatud tingimustel või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

13 Õpilaste ja vanemate teavitamine

Kool tagab:

- õpilastele ja vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatus korralduse kohta;
- juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes;
- info peamiste õppeteemade, vajalike õppevahendite, hindamise korralduse ja planeeritavate ürituste kohta.

Õpilaste ja vanemate teavitamiseks kasutatakse Ekooli, kooli kodulehte ja kooli e-posti aadresse.

Õpilase ja vanema teavitamisel on esmased isikud klassijuhataja ja aineõpetaja.

Õpilase arengu toetamiseks korraldab klassijuhataja temaga koolis vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguveestluse, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides.

Arenguveestlusel osalevad õpilane, lapsevanem ja klassijuhataja.

Lisaks kasutatakse vanemate teavitamisel järgmisi formaate:

- vanemate üldkoosolek;
- vajadusel klassiakoosolek.

14 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorraldus ja tugiteenused

Haridusliku erivajadusega (edaspidi HEV) õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas, taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökasas.

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse Prangli Põhikoolis kaasava õppe põhimõtetest. Kool toetab õpilaste võimetekohast arengut ja kooli töötajad on koostööpartneriks peredele ja teistele lastega töötavatele spetsialistidele.

Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava juhendamise järgmiste formaatide kaudu:

- 1) aineõpetaja konsultatsioonid;
- 2) tugispetsialisti teenus;
- 3) individuaalse õppekava rakendamine.

Kool võib teha HEV õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Kui nendega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine, õpitulemuste vähendamine või asendamine, koostatakse õpilasele individuaalne õppekava.

Kui õpilase HEV tuleneb tema andekusest, rakendatakse talle individuaalset õppekava ja vajadusel täiendavat juhendamist aineõpetajate või teiste haridusasutuste ja haridusprogrammide kaudu.

Kooli ja vanema kokkuleppel võib kool arvestada õpilase kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

Hiljuti Eestis õppima asunud/ muu kodukeelega õpilase toetamist eestikeelses õppes võib kool koostada õpilasele individuaalse õppekava, milles on toodud riiklikust õppekavast erinevad õpitulemused konkreetse õpilase puhul.

Kool jälgib, et uussisserändajast õpilasel oleks võimalus aktiivseks suhtluseks eakaaslastega (aktiivõpe, projektid, mängud jne). Selleks saab koostööd teha näiteks ka piirkonna noorsootöösasutuste ja vabäühendustega.

Kool vaatab igal aastal üle individuaalse õppekava ning korrigeerib seda vastavalt vajadustele. Kool vastutab õpilase arengu eest, kaasates lapsevanemaid, piirkonna noorsootöösutusi, vabauhendusi.

15 Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

1. Koostöö põhimõtted

Kooli pedagoogiline personal teeb koostööd õppenõukogus, mille ülesandeks on oma pädevuse piires õppe- ja kasvatustöö korraldamine, analüüsimine ja hindamine ning kooli juhtimiseks vajalike otsuste tegemine. Õppeaasta kokkuvõtte tehakse ning hinnang õppeaasta eesmärkide tulemustele antakse õppeaasta viimasel õppenõukogu koosolekul, millel osalevad kõik õppenõukogu liikmed. Kokkuvõtte tegemise aluseks on kooli arengukava ja õppeaasta eesmärkide täitmise, tegevuste ja saavutatud tulemuste analüüs. Ühiselt lepitakse kokku järgmise õppeaasta eesmärkide lähtekohad.

Vallasiseselt toimub koostöö teiste valla haridusasutuste haridusjuhtide ja õpetajatega, õpilasvõistluste, sündmuste läbiviimiseks ning valla haridusvõrgu arengukava elluviimiseks.

Maakondlikul ja vabariiklikul tasandil toimub koostöö Harjumaa ja teiste maakondade haridusasutuste õpetajatega maakondlike ja vabariiklike õpilasvõistluste ja sündmuste läbiviimiseks

2. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

Õpetaja töökava koostatakse Prangli Põhikooli õppekava ainekavade alusel lähtudes „Põhikooli riiklikus õppekavas“ olevates ainekavades sätestatud põhimõtetest õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisele ja korraldamisele. Aineõpetaja töökavas arvestatakse õpilaste ja klassi eripära. Ainekavad on põhjalikult lahti kirjutatud kooli õppekavas, seetõttu on õpetaja töökava vorm lühike andes vastuse küsimustele:

- Miks me seda ainet õpetame?
- Mida me tundide jooksul teeme?
- Milliseid pädevusi õpilased omandavad?

Õpetaja töökava koostamise eesmärgiks on kirjeldada taotletavate õpitulemusteni jõudmist. Õpetaja töökavas toob õpetaja esile õppe sisu, olulisemad alateemad, käsitletavat põhimõistet ja oodatavad õpitulemused.

Õpetaja töökava vaadatakse üle enne iga uue trimestri algust. Õpetaja töökava on õpilastele ja nende vanematel kättesaadav e-kooli vahendusel uue õppetrimestri esimesest päevast alates. Õpetajal on õigus teha muudatusi töökavas vastavalt vajadusele.

16 Õppekava uuendamise kord

- Prangli Põhikooli õppekava on avatud uuendustele ja täiendustele.
- Prangli Põhikooli õppekava arendamine eeldab kõigi huvigruppide koostööd.
- Õppekavaga saavad tutvuda kõik huvilised kooli kodulehel.
- Muudatused õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli õppenõukogule ja hoolekogule.
- Prangli Põhikooli õppekava uuendamise ja täiendamise korralduse eest vastutab kooli direktor.